

Den strategiska dialogen

- 1. Stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan** (konkurrenskraft, transparens i livsmedelskedjan, samarbete och kapacitetsbyggande, otillbörliga handelsmetoder, ökad hållbarhet)
- 2. En ny ansats för ökad hållbarhet** (benchmarking-system)
- 3. En anpassad gemensam jordbrukspolitik** (ökad hållbarhet, konkurrenskraft, lönsamhet och diversifiering; riktade inkomststöd, ökade incitament för ekosystemtjänster, tillräcklig budget och ökad öronmärkning)
- 4. Finansiering av omställningen** (privat och offentligt kapital, medel utanför GJP, banklån inkl. EIB, koherens mellan olika finansieringsprogram)
- 5. En handelspolitik som främjar hållbarhet och konkurrenskraft** (ökad samstämmighet mellan handel och hållbarhet)
- 6. Göra det enkelt att göra hälsosamma och hållbara val** (öka efterfrågan, rimliga priser, offentlig upphandling)
- 7. Öka hållbara brukningsmetoder** (ökad diversifiering, minskad användning av insatsvaror som gödsel- och bekämpningsmedel, övergång till mer hållbara alternativ, hållbara brukningsmetoder)

8. Minskade utsläpp av växthusgaser (beräkningsmetod, specifika minskningsmål, investeringar, extra insatser i områden med hög djurtäthet, AgETS prematurt.)

9. Hållbar animalieproduktion (strategi för ökad hållbarhet, översyn av djurskyddslagstiftningen baserat på analys av socioekonomiska konsekvenser, djurvälståndsmärkning i flera steg)

10. Insatser för att bättre bevara och sköta jordbruksmark, främja vattenresiliens och utveckla växtförädling ("no net land take" senast 2025, observatorium för jordbruksmark, insatser för ökad klimatanpassning och vattenresiliens, växtförädling)

11. Främja robust risk- och krishantering (minska beroendet av kritiska råvaror, mer effektiv riskhantering, tillgång till försäkringar, översyn av jordbruksreserven)

12. Att bygga en attraktiv och mångsidig sektor (generationsväxling inklusive tillgång till mark, ekonomiskt stöd och utbildning, rättvisa arbetsvillkor och jämlikhet, LTVRA)

13. Bättre tillgång till och utnyttjande av kunskap och innovation (skapande och spridning av kunskap och färdigheter, oberoende rådgivningstjänster, partnerskap mellan offentligt och privat, ökade investeringar i forskning och innovation)

14. Styrningsmodell och en ny samarbetskultur (samarbete, tillit och delaktighet samt förutsägbarhet och samstämmighet; EBAF, konsekvensanalyser och minskad administrativ börda)

Visionen för jordbruk och livsmedel

1. En attraktiv sektor

- **Rättvisa:** Ej systematiskt försäljning till under produktionskostnad (stärka jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan, kommande utvärdering av UTP-direktivet)
- **CAP:** Förenkling, inkomststöd ska riktas till aktiva jordbrukare med störst behov (inkl. degressivitet och capping), bättre balans mellan lagkrav och incitament, ev. utvidgning av förenklade inkomststödsverktyg för SME, CAP mer målinriktad och de strategiska planerna mer strategiska
- **Nya inkomstkällor:** Klimatneutrala och naturpositiva lösningar (eko mm.), bioekonomi, cirkulär ekonomi, kol- respektive naturkrediter, produktion av förnybar energi
- **Behov av investeringar:** CAP, andra EU-källor, privata sektorn
- Strategi för **generationsväxling** (2025), **observatorium** för jordbruksmark

2. En konkurrenskraftig och resilient sektor

- **Säkerhet:** Global livsmedelstrygghet, EU:s livsmedelssuveränitet, diversifierade försörjningskedjor (proteinplan, gödselmedel)
- **Rättvis handel:** Samarbete och reciprocitet (importtoleranser respektive exportförbud av förbjudna bekämpningsmedel, djurvälstånd, importkontroller), "Unity Safety Net", exportkrediter för riskreducering, reserv kopplat till Mercosur.
- **Förenkling** för ökad konkurrenskraft (CAP Q2, bredare Q4), utökad ursprungsmärkning, handelsfrämjande.
- En stärkt och mer flexibel verktygslåda för **risk- och krishantering**, försäkringslösningar, **klimatanpassningsåtgärder** anpassade efter regionala behov (klimatanpassningsplanen och vattenresiliensstrategin, innovativa lösningar som NGT), utvärdering av jordbruksreserven, **beredskap** i livsmedelskedjan (kopplat till den kommande övergripande beredskapsstrategin - livsmedelsreserver, gemensam upphandling, nationella och regionala beredskapsplaner)
- Insatser för **känsliga sektorer** – vin, animaliesektorn (utveckling, hållbarhet, investeringar, innovation).

3. En framtidssäker sektor som arbetar med naturen

- **Utsläppsminskningar** och andra klimatåtgärder behövs, men med hänsyn till sektorns konkurrenskraft, tryggad livsmedelsförsörjning och stärkt bioekonomi (dialog)
- Frivilligt **benchmarkingsystem** (hållbarhetskompass) för enklare rapportering och beräkning
- Genomförande och efterlevande **lagstiftning** (behov av verktyg och ekonomiska incitament)
- **Bekämpningsmedel** - försiktigare med att förbjuda om ej lämpliga alternativ, godkännande av biopesticider (Q4)
- Vidare nämns **rådgivning** för markhälsa och hantering av näringsämnen på gårdsnivå (översyn av nitratdirektivet 2025).

4. Uppvärdering av mat och rättvisa villkor i livskraftiga landsbygdsområden (inkl. arbetsvillkor)

- **Landsbygdsområden:** Synergier mellan CAP och andra politikområden, särskilt sammanhållningspolitiken, handlingsplan för landsbygdsområden 2025, landsbygdssäkring, LEADER/CLLD
- Arbetsvillkor, mental hälsa, plattform för kvinnor i jordbrukssektorn
- Återställa kopplingen mellan mat, territoriet, säsongsmässighet, kulturer och lokala traditioner (tillgång till trovärdig information om t.ex. hållbarhet), årlig livsmedelsdialog (kostintag, reformulering, matpriser, studie om s.k. ultraprocessade livsmedel), offentlig upphandling ("bästa värde"), minskat matsvinn
- Korta försörjningskedjor, skolprogrammen, främjandepolitiken, geografiska beteckningar
- Översyn av befintlig djurskyddslagstiftning (vetenskap, socioekonomiska effekter)

Digitalisering, innovation och kunskapsöverföring beskrivs som horisontella prioriteringar, jämte förenkling

- Digital strategi för jordbruket, ny strategisk ansats för forskning och innovation, kunskapsöverföring (AKIS, rådgivning) och fortbildning